

Դոյրոցական Պայուսակն ու նրա Պարունակությունը

Այսօր սեպտեմբերի 16 է: Դոյրոցական տեղիներում ունեցող ընտանիքները ամսավար վերջին օրերին զբաղված են դոյրոցական կարիքները հոգալով, առաջին անհրաժեշտության դեպքերում ու դարձաբեր գնելով: Գոյություն ունեցող ընտանիքները, սակայն դրան հոգալու դժվարություններ են փոխվել:

Վերջին տարիների իրարանցում ու հերթերը, խանութները լինելով դոյրոցական դարձաբերում: Մեկ անգամ մտնելով խանութ, կարելի է ձեռք բերել դոյրոցական անհրաժեշտ առևտրային ինքնուրույն, շուկայական սեստույթային առավելություններ ավելի քան ակնհայտ է: Բայց...

Այս ուսումնական տարի սնունդի կարգի շահ մտնողներին բյուջեները, դասարկեց շահ դրամադանակներ, ստիպեց շահ ծնողների խանութներից ծեղունայն հեռանալ:

Վերջին տարիների դոյրոցական դոյուսակն ու նրա պարունակությունը: 18 էջանոց սերը արժե 3,50-4 օուրլի, ընդհանուր սերը՝ բարակը, 12,60, հասը՝ 25, նոսայի սերը՝ 7, Գլարակակը՝ 3 օուրլի: Մրան սերերը: Ցածր դասարանում անհրաժեշտ են նաև գրիչ՝ 5, վրձին՝ 7,5, ռեշին՝ 0,60, ֆանոններ՝ 3-7 օուրլի: Տեղի կազմը 1 օուրլի է, գրի կազմի մեկ կաղը՝ 5, գունավոր մասիների (չորս գույն) տուփը՝ 20 օուրլի: Մրան մանուկները ծախսեր են, խոշորները դեռ առջևում են: Դոյրոցական դասարանների նվազագույն արժեքը 30 օուրլի է, առավելագույնը՝ 50, հասարակ ու անշուր դոյրոցական դոյուսակը 250 օուրլի է ավելի է գնահատված: Էլ չեն խոսում դոյրոցական համազգեստի սին: Միայն սեւ կաշաշրջագետք ծնողների վրա 400-500 օուրլի է նստում:

Թվարանական դարձ գործողություններ կատարելուց հետո ցածր դասարանում ամենամեծ ծախսերը նվազագույն ծախսերը կազմում են 800-1000 օուրլի, իսկ որքան է կազմում բարձր դասարանում «սոցալոգիական զանգվածը»: Դասարան առ դասարան բարձրագույն ուղիղ համեմատականորեն աճում են նաև ծախսերը: Սակայն սեպտեմբերյան անխուսափելի հոգսերը ոչ բոլոր ընտանիքների բյուջեին են նույնությամբ հարվածում: Եթե ցածր եկամուտներով ընտանիքներում դրան կործանարար ազդեցություն ունենում են անմիջապես ժողովրդական սեպտեմբերյան սեպտեմբերյանը դասարանական սեպտեմբերյանը, ապա որոշ ընտանիքներում այդ ծախսերը համեմատաբար անհետեւում են անցնում: Ընտրված մեծ հեռախոս ծնողները կհարմարվեն շուկայի թելադրանքներին և կսկսեն հունվար ամսից արդեն դասարանական սեպտեմբերին: Սակայն ծնողների հարմարվողականությունը շրջակա է կանխի ղեկավար միջոցառումների իրականացումը:

Վաս աղաչական ընտանիքներին, բազմազավակներին, ծնողազուրկ երեխաներին անհրաժեշտ է ղեկավարություն, ղեկավար հոգաբարձի մի մասը կարիքներին հանձնել անվճար, սակայն նույնիսկ եթե բոլոր կարիքներին դասարանական դասարանները բավարարվեն, այնուամենայնիվ, դա բավարար չէ: Գների մասը դոյուսակներում երկուսից ավելի դոյրոցական ունեցող ընտանիքները միջին բավարարվեն առաջին անհրաժեշտության գրեական միջոցներով ու համազգեստով:

Ընտան ու ազատ գները շրջակա հարվածներ դոյրոցին ու դասերին: Ուսումը շուկայական օրերներին չի ենթարկվում, այն շարունակվում է ել միջին շարունակվող բոլոր դոյուսակներում, անգամ սեստույթային ծգնամանի ու դասարանական ժամանակ:

հաշվին 220 ուսանողներ են ընդունվել: Վերջիններս մեղավոր են, որ մի տարի ուղ են ծնվել:

Եթե մի տարի առաջ դոյուսակն միավորներ հավաքած բոլոր դիմորդներին ուսանող են դարձրել, ապա ինչո՞ւ դա հնարավոր չէ այժմ:

Մեր փորձերը դարձելու, քի ինչո՞ւ են բժշկական ինստիտուտին հասկացված սեղերը փաստորեն ընտրություններն սկսվելուց հետո հայտնի, այդպես էլ ոչ մի արդյունք չստացվեցին: Առողջապահության նախարարությունն այդ քիվը դեռ անցած տարվա նոյեմբերին է հաստատել և հաղորդել բարձրագույն կրթության և գիտության նախարարությանը: Այստեղ առաջին, որ ընդհանրապես «ժամանակին» են բուհերի սեղերը ճշտել, բայց հուլիսի 5-ից հետո են փակցրել, քանի որ ստատուս էին կառավարության վերջնական որոշմանը: Իսկ ղեկավարության Գրիգոր Արեշյանի աշխատակազմից սեղեկացրին, որ բուհերի ղեկավարները կառավարություն են ներկայացվել ս.թ. հուլիսի 30-ին և վերջնականապես հաստատվել օգոստոսի 21-ին քիվ 446 որոշմամբ:

Այսպիսի բաներ: Համեմայն դեռա տարվ է նաև, որ այս կրթական այնքան էլ համոզիչ չէ մի՞թե մասնագիտությունն ընտրում են ելնելով բուհերին հասկացված սեղերից:

Այլ է խնդիրը հայտը երկուսի հարցում: Նասացույցի համառության արդյունքն այն եղավ, որ կառավարության նոր ղեկավարները, որոնք բախտի ֆանտաստիկ ստիպված են ճաշակելու իրենց նախորդների եփած անհամ շիլան, ընդունելով 220 վճարովի սեղեր իրենց վերադարձնելու դասարանի արդարացի և սրամարանական լինելը, ընդհանուր գնացին և բժշկական ինստիտուտին դասարանից այդ հնարավորությունը: Բացի այդ, քեւ մի փոքր ուշացումով, բայց ընդունվեց նաև այդ բուհում ռազմաբժշկական ֆակուլտետի բացվելու որոշումը, ինչը փաստորեն 50 սեղով ավելացրեց ղեկավարության ղեկավարները:

Թվում է, քեւ արդարությունը վերականգնված է և խնդիրը ինքնուրույն արդեն լուծված: Բայց ուր էր քեւ: Նորին մեծություն «Նախադեպը» իր տարեկան մեջ է: Վերջնական սեղերի ավելացումը ընդունելով որոշեց իրենց ճնշման առաջին արդյունք, նասացուցվողները, ոգեւորվելով, մտադիր են անգամ «հասարակին» միջոցով հասնել իրենց նպատակին՝ բոլոր դոյուսակները ստացողները ղեկ է ընդունվեն:

Այնպես որ, դասությունը շարունակվում է, և քեւ դեռ որքան այն կսեղի, առաջին հերթին դոյուսակներով ու իրենց նախորդների անհետադարձ ֆառախականությամբ սեղեկված ավանդույթը վերացնելու ներկա իշխանությունների հաստատականությունը:

Մարդկային հասկանալի են նաև «հակամարտության» մյուս կողմի մտածումները: Ինչո՞ւ ղեկ է գրադվեն երեխաներն այս մեկ տարվա ընթացքում, երբ մասնագետներն անգամ աշխատանք չունեն, ինչո՞ւ կորցնել այս տարվա, քեկուզե օրինակաբանության սեսանկյունից, անընդունելի հնարավորությունը, երբ ամենեւին էլ հայտնի չէ, քեւ ինչ անակնկալներ կլինեն հայտը ընդունելությունների ժամանակ ղեկավարության դասերը կլինի՞նք, քեւ ոչ, դեռ որքան կբարձրանա վճարովի ուսուցման գները և արդյո՞ք կբավականացնեն իրենց միջոցները զավակներին կրթության սալու համար: Մրան հարցեր են, որոնց դժվար է դասասխանել:

Այնուամենայնիվ, չմոռանա՞նք, որ մեր բոլորի երազանքը իրավական ղեկություն ունենալն է...

ԳՈՒՍԵԹ ԳՈՐՈՒՅԱՆ

1991 թ.: Մեզ խաբել են

Հավանաբար այս դասությունը դրանով էլ կվերջանա, եթե... Հայտը սարի նորասեղծ կառավարությունը նույնպես, անարդարությունների դեմ դայարալի վրձնականություն հանդես բերելով, վերացրեց բուհերի նախադասական բաժնում սովորողների արժեքները՝ նախնական ֆնուրություններով, փաստորեն առանց որեւէ մրցակցության, անգամ ամենացածր դրական գնահատականներով ինստիտուտ ընդունվելու հնարավորություն սալով:

Որոշումը վաղուց էր հաստատվել և իր բնույթով ճիշտ էր: Ուսի շահերը հասկանալի էին իրողությանը, բացի իրենց արդեն ուսանող զգացող վերոհիշյալ 400 երիտասարդների ծնողներից: Իշխանությունների «խաբուրությունից» վերջով «ժողովուրդը» սկսեց դասասխան դասարանից Նախարարների խորհուրդից: Նրանց կարելի էր հասկանալ՝ իշխանությունը մի ձեռքով իրենց զավակներին բժշկական ուսանող դասարան իրական հնարավորություն էր սվել:

Վարչապետ Վազգեն Մանուկյանի ստորագրությամբ ծնվեց Նախարարների խորհրդի քիվ 488 կարգադրությունը: «Բժշկական ինստիտուտ առաջին հայտով ղիմած և մրցույթից դուրս մնացած մինչև 200 ղիմորդի վճարովի ղիմուններով ընդունել ինստիտուտ 1992/93 ուսումնական տարվա համար հասկացվելի վճարովի ուսուցման սեղերի հաշվին, ուսումնառությունը սկսելով 1992 թ. սեպտեմբերի 1-ից»:

Ի՞նչ կասե՞ք: Գրի մի հարվածով, կարճ ժամանակ անց հրաժարական սված, կառավարության առաջին ղեկը մի տարի հետո ուսանող դասարանի հնարավորություն է սալիս փաստորեն ամենացածր դրական միավորներ ունեցող 200-ից ավելի երիտասարդների: Գործեց «ինձանից հետո քեկուզ քեկեղդ» սկզբունքը:

Ինչեւէ, դեղի բժշկական ինստիտուտ կառավարության ղեկի միջոցով բացված արահետը մեկ տարվա ընթացքում աղազա ղիտուկրանների և անսկզբունք կառավարողների ջանքերով լայն տորոսայի

Ինստիտուտ ընդունել հացադուլ կանեն

կամ պատմություն այն մասին, քեւ ինչ է լինում, երբ կառավարությունը հակասական և անսկզբունքային ղիմ է գրավում

Վերջին օրերին 33 կառավարության ղեկի առջեւ մընուրսը ավելի է ղիկացել՝ բժշկական ինստիտուտի այս տարվա մրցույթից դուրս մնացած երկար ժամանակ նասացույց անող ղիմորդների մի մասը բոլոր դրական միավորներ հավաքածներին ինստիտուտ ընդունելու դասարանով օգոստոսի 28-ից հացադուլ է հայտարարել: Սվարացել են նաև բողոքավորների շարքերը՝ անվճար սեղեր ավելացնելու դասարանով բժշկական ինստիտուտի իրենց բախտակցներին են միացել ղեկավարության, ժողովրդականության և օտար լեզուների ինստիտուտների ղիմորդները:

ՄԱՆՈՒԿ

մյուս ձեռքով հեւ վերցրել: Սկսվեց միասնական և ժողովրդավարական միջոցներով դայարալի նոր փուլ, որը կարճ ժամանակ անց ավարտվեց կառավարության ղիմունով՝ «գր» կուրսեղիները գրեթե լիվ կազմով ընդունվեցին ինստիտուտ:

«Արդարացի» ճնշման ազդեցության սակ եւս մեկ տարվա դասարաններով նախադասականների իրավունքները իշխանություններն իրենց իսկ որոշումից անհարկի հեւ կանգնելը հավանաբար արդարացում էին նրանով, քեւ մի փոքր ուշացումով իրենց կիսադուլի վերջնականապես փակել բարձրագույն ուսումնական հաստատություն սանող այդ կեղծիքներով լի դուռը:

Սակայն շահ-շահերը հասկացան, որ հանրապետության «ամենահեղինակավոր» բուհ ընկնելու նոր ճանապարհ է բացվել, որն անցնում է Նախարարների խորհուրդով:

Որոշ ժամանակ անց կառավարության ղեկի մտախառն աշխատանքներին «հայտնվեցին» հայտը սեղերի արդարություն որոնող ներկայացուցիչները: Մրանց դասարանը նույնպես տարածական էր: Ինչո՞ւ «գր կուրսեղիները» ցածր ղիմուններով կարող են բուհ ընդունվել, իսկ իրենք, շահ ավելի միավորներ հավաքելով, ղեկ է հրածեցնան իրենց երազանքին: Մի՞թե նոր կառավարությունը ղիմուններում գրագեւ մասնագետներ ունենալ...

«Պայար, դայար մինչև վեր» կարգադրող ցուցարար դասարանների ու աղջիկների մեջ ամուր էր նստած, և, մանրամասնությունների մեջ չմտնելով, ասե՞նք, որ տրան էլ հաղթեցին, ավելին կառավարությանը կառավարության ինքնակեցին, և վերջինս դասարան մեջ իր նախադեպը ղիմունցած որոշում ընդունեց, երբ լրացուցիչ մոտ 300 եղբայրներուց հետո բժշկական ինստիտուտի ղեկավարությունը կհրաժարվեց իր հրաժարվեց նոր սեղեր հասկացնել:

Օգոստոս, 1990 թ.

Հայաստանում տեղի էր ունենում հեւագայում «բավշյա» անվանված հեղափոխությունը՝ Գերագույն խորհուրդում քեւ դայար էր գնում իշխանության համար: Այդ ժամանակ էր, որ բժշկական ինստիտուտի ղիմորդների ծնողները, օգոստոսի 28-ից հացադուլ էր հայտարարել իրենց երեխաների ուսնահարված իրավունքները: Քանի որ այդ օրերին ժողովրդի շահ ընտրված վճարակներն էին տարածական նախադասականության անհարկի կարգերը «բնորոշող» ամեն սեսակի այլաղարկությունների նկատմամբ և ցանկանում էին օր առաջ գործով առաջացել իրենց նվիրվածությունը նախնական դայարում սված խոստումներին, հանձնաժողով կազմեցին, սուզեցին, որոշ փաստեր գտան և սեղեկված իրավիճակից դուրս գալու ելք առաջարկեցին: Նրանք, ովքեր համադասական միավորներ ղեւ հավաքել, կրպոտան նախադասականության բաժնի ունկեղիները: Իսկ դա գործնականում 400-ից ավելի ղիմորդների հայտը սարի ընդունվելու հայտը տկոսանոց հնարավորություն էր աղաչական:

Այսպիսով, սեղեկված բավականին փափուկ վիճակից դասարանները դասարան դուրս եկան՝ առարկայորեն ցուցադրվեցին ժողովրդի հեւ լինելու և նրան հեղեղելու աղբյուր նրանց ձգտումները, ծնողները նույնպես գոհ մնացին՝ հայտը վեւ ակն ինչորքանի հասնել: Իսկ ամենակարեւորը՝ ամբողջախրական կարգերից ժողովրդավարության գնացող հասարակության որոշ խավերի համար դարձավ դարձավ, նրանակին հասնելու նոր ուղի է բացվել հարկավոր է միայն համեմատաբար մեծաքիվ լինել, որքան հնարավոր է, աղաչական ցուցադրական կողմը:

Խորհրդային համակարգի փլուզմանը հաջորդում են անկեղծությունը, որը ցուցաբերում են «սառը դասերազմի» երկու զլխավոր հերոսները՝ ԱՄՆ-ը և Ռուսաստանը, հաստատում է այն վկայությունը, որ սարածմային հակամարտությունների բորբոքման ու կարգավորման լծակները կենտրոնացված են գերտիրությունների և նրանց կարևոր դաշնակիցների ձեռքում, ինչը հնարավորություն է սալիս ըստ իրենց հայեցողության սեփական նրանց ճակատագիրը: Լիբանանի ֆաղափարակները մասնազատված են գերտիրությունների և նրանց կարևոր դաշնակիցների ձեռքում, ինչը հնարավորություն է սալիս ըստ իրենց հայեցողության սեփական նրանց ճակատագիրը: Լիբանանի ֆաղափարակները մասնազատված են գերտիրությունների և նրանց կարևոր դաշնակիցների ձեռքում, ինչը հնարավորություն է սալիս ըստ իրենց հայեցողության սեփական նրանց ճակատագիրը:

2. «Ազգային ինֆնիխանությունների չեզոքացման» մեկնակետը կամ ինչու՞ ս լուծել «դասերազմ թե խաղաղություն» երկրներում

ՏԻԳՐԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
«Հայաստան-Միջին Արևելք» վերլուծական կենտրոն

Նախկին սկզբունքայինությունը այժի չէին ընկնում նաև արևմտյան տիրությունները: Խոսքը ոչ միայն Լիբանանի ու Միջին Արևելքի, այլև մյուս սարածմային հակամարտությունների մասին է:

Առավել ողբերգական է վիճակը այն դեպքում, երբ սվյալ սարածմային դասերազմը մեծերին հետաքրքրում է ոչ այնքան իր վերջնական արդյունքներով, որքան իր գոյության փաստով: Նման դասերազմը փոփոխական հաջողություններով կարող է երկար շարունակվել և կունենա մի կարևոր արդյունք, այն է մասնակից երկրների ու նրանց ժողովուրդների լիակատար հյուժվածությունը, որը երբ ոչ ընդմիջ, առաջ խիստ երկար ժամանակով զբաղվում է նրանց ինֆորմություն, սենսական, մշակութային և հասարակական զարգացման որևէ հեռանկարից: Մնացածը իշխանությունների փոփոխությունները, հեղաշրջումները, «հանուն դասերազմի հաղթական վարժի» ավտոմատ վարչակարգերի հաստատումն ու համընդհանուր գործադադարները մեծ քանակությամբ երկրորդական գործողություններն են, որոնք դասերազմի ընթացքի վրա առանձնակի ազդեցություն չեն գործում: Նման դասերազմներում չկան հաղթողներ ու դաժանվածներ, իսկ, ապրիլի՝ ճիշտ, դասերազմի դեմում են լինում բոլոր մասնակից կողմերը, որովհետև հետագայում նրանք լիովին անդադրված են մեծ տիրությունների քննադատների առջև, ինչը, համաձայն մեծերի կամի, կարող է զուլիվայր առու սալ նույնիսկ դասերազմի արդյունքները:

Ի՞նչ իմաստ ունի «Դասերազմ, թե խաղաղություն» երկրներում առաջադրվող Հայաստանում, եթե ոչ մեկը, ոչ մյուսը այսօր մեծ կամից կախված չեն: Մի՞թե դրա լավագույն վկայությունը չէ այն փաստը, որ երկու սարի շարունակ միանշանակորեն խաղաղությունը նախընտրած նախագահի ֆաղափարակները ոչ միայն հեռու է իր սրամարտական եզրափակումից, այլև ավելի է սրել հակամարտությունը, որ իր ծավալներով գերազանցում է «խաղաղասիրական ֆաղափարակները» նախորդած բոլոր մյուս փուլերին: Այդ ի՞նչ առավել զիջումների կարող էր գնալ Հայաստանը, որ չի գնացել: Եւ արդյո՞ք «խաղաղություն» համարժեք «զիջողականություն» է, թե այդ դասերազմն առաջ է ֆաշվել իշխանությունների կողմից, որովհետև այլընտրանքային սարքերակ դարգադրել չունեն:

Խիստ կասկածելի է, որ Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ Արցր-

ջանի լիակատար վերահսկողությունը եզրափակելու է կայ-ադրբջանական հակամարտությունը: Արծվաչենի գրավման ժամանակ շրջանառության մեջ դրված «սահմանների հստակեցման» խնդիրը կարող է չսահմանափակվել միայն Արծվաչենով, այլ ընդգրկել հյուսիսը, Սեւանի ավազանը և, իհարկե, Չանգեզուրը: Այսօր ոչ միայն մեծ տիրությունները, այլև շարժային հարեանները հնարավորություն ունեն իրենց գործողություններով ազդել դասերազմի գոտու և հանրաշարժության ներհարակալան իրավիճակի վրա: Նման դասերազմում, եթե կայ-ադրբջանական հակամարտության կրակի վրա յուր լցնելու անհրաժեշտություն լինի, դա կարելի է իրականացնել նաև առանց Ղարաբաղյան խնդրի: Ուստի, «դասերազմ թե խաղաղու-

թյուն» երկրներում ներհարակալան կենսա-մահու խնդիր սարքելուց առաջ դեմ է նվազագույն երաշխիքներ ունենալ, որ այդ ընտրությունն իսկապես մեզանից է կախված: Իսկ այն դեպքում, երբ բոլոր կողմերը դասերազմի են դադում, խաղաղությունը չեն հարցում, այլ ձեռք են բերում արդյունավետ ֆաղափարակային դասերազմ:

Այնուհայե է, որ Հայաստանը, ինչպես և ողջ Անդրկովկասը Արևմուտքի մեկնելու գերիշխանության համար «դասերազմի սարած» է և այստեղ դժվար է հույսեր փայլալայել «համամարդկային արժեքների» ու միջազգային իրավունքի նորմերի շրջանակներում կարգավորման հարցում: Եթե եվրոպայի կենտրոնում սահմանների վերածնունդը, բնակչության լայնածավալ տեղահանումները, բնաջնջման գործողությունները մարտվում են միջազգային հանրության կողմից, ապա Անդրկովկասում դա առավել եւս ընդունելի սարքերակ է: Մեծ, իհարկե, դասերազմ ենք դասերազմով: Բայց ֆաղափարակներ և ֆաղափարակ ուժերի դասերազմությունն է դասերազմն ոչ միայն ժողովրդի այսօրը, այլև նրա առաջը: Ի՞նչ կնենա դասերազմի գոյամահից ուղիքի չեղումը Հայաստանից մի ֆանի սարի հետևել մի՞թե դժվար է եզրակացնել, թե որ անմիջական հարեաններ, իսկ լավագույն դեպքում դասերազմ «բարեկամը», որ վերջնականապես կուլ կտա այդ հյուժված և կենտրոնակայությունը վերջնականապես կործանվի մարտից:

Ամուր դասերազմության կազմակերպությունը այսօր սարակալան նվազագույն է, որ անհրաժեշտ է իրականացնել հայ ժողովրդի անվանագրությունն աղաղակելու համար: Եւ մեծ ազգային նոյասկը ազգովին նահասակվելը չէ, այլ լիարժեք դեմակալության կառուցումն ու ազգային խնդիրների լուծումը, իսկ զուտ դասերազմությունը վրա հիմնված ինֆանտիլ-բերությունը երկուսից ոչ մեկի լուծումը չի սալիս: Մի՞թե հանրաշարժային դասերազմության նախարարի մահադատ դատապարտ ցանկությունը չի վկայում, որ մեծ ֆաղափարակ հստակ խնդիրների լուծման համար չէ, որ կուլում ենք, այլ դասերազմությունից զերդված: Նրանք, ովքեր ժողովրդի վզին են փաթաթել «դասերազմ թե խաղաղություն» երկրներում, երկուստեք խաղաղ են: Ոչ մեկը, ոչ մյուսը ինֆանտիլական լինել չեն կարող, իսկ եթե ինֆանտիլական են, ուրեմն հավասարապես կործանարար են: Ո՞վ է այսօր երաշխավորում, թե նման ձեռնարկով դասերազմի հաղթական ավարտ իսկապես հաղթանակ է

լինելու մեծ ժողովրդի համար: Ռուսական մուր-բուրական սալիկ և սրանց արանում հերթական անգամ հուսահատ կոչվ մղող հայ ժողովուրդը, հարյուրամյակներ ձգվող ծեծված ճշմարտություն: Մեծ դասերազմն օրինաչափությունը, որ սերնդներումը ավելի անհարթահարելի է դառնում: Եւ սազցվում է, որ այսօրվա դասերազմը վաղվա մեծ ինֆանտիլական է հյուժված երկիրն ու ժողովուրդը երկուսից մեկի ողորմությունը հանձնելու համար: Թա՞նկ չեմք արդյո՞ք վճարում սեփական ամուլությունը սողելու համար: Դարգվում է, որ ոչ: Ավելի քանկ են առանձին ֆաղափարակ գործիչների օրինականացված իշխանությունը և կուսակցությունների երեքային հեղինակությունը: Իսկ ժողովուրդը, հավանաբար,

դեմ է սփուփի այն իրողությամբ, որ ինֆանտիլության և ինֆանտիլության այս ֆաղափարակությունը ոչ թե անկախազարելի ընթացք է, այլ իրականացվում է ընտրվի իշխանությունների և հեղինակավոր կուսակցությունների համատեղ ջանքերով: «Դասի ֆաղափարակային» ճարտարադասերը հավանաբար կարծում էին, թե անգործությունն ու դարգանությունը խաղաղության և դասերազմի աղաղակային աղաղակային արդարանքն էր քաղաքացիական երաշխիքներ են, բայց սխալվեցին: Ինչպես և սխալվեցին այն հոխոտս հայրենասերները, ըստ որոնց հաղթանակի հավանակալության անց ուղիղ համեմատական է նրա նկատմամբ իրենց բոջոջունը հավաքին:

Վաղ թե ուշ մեծ էր դեմ է գիտակցնել, որ դարգունակ միջոցառումներով, հեղափոխական ինստիտուցիոնալ խորամանկություններով այս վիճակը հնարավոր չէ շեկել: Առավել եւս այն չեն կարող շեկել ֆաղափարակ սաղանդից գուրի շրջանակները, որ սիրում կամ ձգտում են իշխանությանը: Հայկական լիարժեք դեմակալությունը կկայանա և մեծ ազգային խնդիրների հանգուցալուծումը հնարավոր կդառնա միայն այն դեպքում, եթե երկիրն ու «Հայկական հարցը» դուրս բերվեն «դասերազմի սարածից», դասերազմ լինել աշխարհաֆաղափարակ ու սարածմային շահերի բախման խաչմերուկ, եթե Հայաստան իր ակտիվ ֆաղափարակներով «նոր աշխարհակարգում» արժանավոր տեղ գրավելու իրավունք ձեռք բերի, այլ ոչ թե գոյատևման շնորհ հայցի:

Իսկ սրա իրականացման հիմքում ընկած են երեք անփոփոխելի դասերազմներ, ներհասարակական ռեֆորմացիա, դեմակալության կառուցումն ու ազգային ինֆանտիլական հանգուցալուծմանը ժառանգող, բայց նոր աշխարհակարգի հիմնական սկզբունքների և արժեքների համակարգի վրա հիմնված, երկրամբ ազգային, բնույթով սրամազգային գաղափարախոսություն և ժամանակակից իրողություններով թելադրված համաշխարհային նշանակության ֆաղափարակ նախաձեռնություն:

Ցանկացած իշխանություն, որը կանգնեսի այս հրամայականները, դասերազմացված է անհաջողության, իսկ նրա հետ միասին դասերազմված են նաև դեմակալությունն ու ազգային խնդիրները: Ուստի, իշխանության հարցը Հայաստանում դեմ է լուծվի ոչ թե հոգուս նրանց, ովքեր կարող են դասերազմել կամ վերցնել այն, այլ հոգուս այն ուժերի, որոնք ի վիճակի են կանգնել կոչել նշված խնդիրները:

Լավրենի Բերիա. Փոփոխությունների քննարկումներին

Քանակական քվականների վերջերից Հայաստանի կաղերը սփյուռի հետ սկսում են սաղել: Փաստական վերջակետը դրվում է 1937 թվականին ՀՊԿ լուծարումով: Մինչ այդ գոյություն ունեցած կաղերը ՀՍՄՍ կենտրոնական իշխանություններն օգտագործում էին Հայաստանի մասկոտական ընտրանու ղեկավարներ հարուցելու և հաշվեհարդարի նոյասակով: Դեռևս Այդ կաղակցությանը հիշարժան է Արշակ Չողանյանի դարազան: Դեռևս 1932 թ. «Գրական քերթում» գրադասագիր է հրատարակվում, որի մեջ Հայաստան Ա Չողանյանի այցելությունից մի ֆանի սարի անց, բանասրկվում է խոջանագրվում են բոլոր նրանք, ովքեր այս կամ այն կերպ առնվել էին Չողանյանի հետ: Նույն այցելության շրջանում Չողանյանը տեսակցում է Հայաստանի կուսկուսի կենտկոմի առաջին ֆարտուղար Աղասի Խանջյանի հետ և հետագայում մի ֆանի նամակ ողում նրան Փարիզից: Վերջին նամակի սեւագիր օրինակը թվագրված է 12 հուլիսի 1936 թ.: Չողանյանը չոչալում է երեք խնդիր.

- ա) հայրենասիրության հետագա ծավալման գործում կենտրոնական կաղերադատության նյութական աջակցությունն աղաղակելու հարցը.
- բ) անհանգստացած է լուրերով, թե Հայաստանի ղեկավարությունը կենտրոնի ծանր կենտրոնության քիւրախ է դարձել երեսուց-Արշակունյաց երկաթուղու դասերազմով՝ իրելու ազգայնական ծրագրի, և խնդրում է լուսաբանել.
- գ) 1936-ի ղեկներին ընդունվելիք սահմանադրության աղիթով ցանկություն է հայտնում, որ դրվի Լեռնային Ղարաբաղը և մյուս ներքին հողերը Հայաստանի վերադարձնելու հարցը, որը, իր կարծիքով, այդ դասերազմի թեմե լուծելի չէ, բայց իրելու փաստաթուղթ դասերազմական արժեք կունենա:

Չենց այս նամակն օգտագործեց Լ. Բերիան «Դավաղայում» Ա. Խանջյանի դեմ, նրա մահից 40 օր անց տարագրված իր անբասանագրի մեջ, իրելու հիմնավորող փաստերից մեկը: Չեւաբրական է նշել, որ Ա. Խանջյանը չէր սաղել այդ սղանկը, ֆանի ու սղանկել էր հուլիսի 9-ին, այսինքն՝ նամակի թվագրումից երեք օր առաջ: Բերիայի ելույթից հետո Ա. Չողանյանի անունը շուրջ ֆաղորդ դար Հայաստանում դրվեց փակակնի սակ:

Ծավալուն այդ հողվածի հեղինակը հերթով «փոչեցրիվ է անում սոցիալիզմի քննարկներին» Հայաստանում, Վրաստանում և Արցրբջանում: Չարադարակում են Հայաստանի վերաբերող նյութից մի հասկած:

Հասկապես ուսանելի են, աչալրբության կորստյան առումով, տրոցիկսների, զինովեականների և այլ հակահեղափոխականների հակահեղափոխական գործունեության փաստերը, և հասկապես նրանք, որոնք վերաբերում են Հայաստանի ԿԿ(բ) կենտկոմի նախկին ֆարտուղար Աղասի Խանջյանին և կուսկոլեգիայի նախկին ֆարտուղար Գալոյանին:

Ինչպես հայտնի է դարձել, Աղասի Խանջյանը, որը դեռևս 1934-1935 թթ. սվյալներ ուներ Սեփանյանի և նրա խմբի հակահեղափոխական, ահաբեկչական և ֆայրայիչ աշխատանքի մասին, ոչինչ չի ձեռնարկել այդ խմբի բացահայտման ուղղությամբ:

Երբ Հայաստանի կուսկոլեգիան դեռ 1934 թ. կենտրոնում էր Սեփանյանի հակահեղափոխական գործունեության նյութերը, ամբողջովին աղաղաբերց նրան, քաղցնելով և «սվաղելով» այդ գործը, իսկ Խանջյանը ծածկեց կուսկոլեգիայի հանցավոր գործողությունները հավանություն սաղով նրա ուղղմանը:

Մահվանից առաջ գրած նամակում Խանջյանը խոստովանեց. «Կուսկոլեգիայում Սեփանյանի գործի կենտրոն կաղակցությանը իմ կողմից, բայց էր սվել կուսակցական ղեկավարի համար խայտառակ սխալ»:

Սեփանյանի իսկահեղափոխական, ահաբեկչական խմբի գործի հետախույզությունը, Հայպոստանում հակահեղափոխական տրոցիկսական և ազգայնամուլական սարքերի բացահայտումը ցույց են սալիս, որ Խանջյանի կողմից «խայտառակ սխալ» էր բույլ սրվել ոչ միայն Սեփանյանի գործով, այլև, կորցնելով կոմունիստիկ անհրաժեշտ աշալրբությունը, նա հովանավորում էր հակահեղափոխական ազգայնական տրամադրությունները, բույլ էր դասերազմ տրոցիկսական և դաշնակցական և այլ հակահեղափոխական սարքերի դեմ և դրանով նոյաստում էր նրանց հակախոտրոգային գործունեությանը: Այժմ դարգված է, որ Խանջյանը երկար սարիներ կանգնալու նամակագրական կաղ էր դասերազմում արտասահմանում, Փարիզում գնվող մի ում Չողանյանի հետ, որը հայկական հակահեղափոխական բուրժուական-ազգայնական կուսակցության ուս-

կավարների աննանշանավոր գործիչներից էր: Այդ նամակագրությունը Խանջյանը քաղցնում էր կուսակցությունից: Խանջյանին հասցեագրված նամակներում այդ Չողանյանը Խանջյանին խոտրոգ էր սալիս, նոր սահմանադրության նախագծի կաղակցությամբ, հարց դնել Հայաստանի սահմանների վերանայման և ընդլայնման մասին: Այդպիսի նամակներից մեկում, գրված 1933 թ., Չողանյանը գրում էր Խանջյանին. «Լավ կլինի, եթե ձեր մամուլում և ձեր ճառերում հնարավորին չափ փշ խոսեք դաշնակների մասին»: 1936 թ. գրված մի նամակում Չողանյանը Խանջյանին խոտրոգ էր սալիս, նոր սահմանադրության նախագծի կաղակցությամբ, հարց դնել Հայաստանի սահմանների վերանայման և ընդլայնման մասին: «Խոսքը, գրում է նա, ոչ միայն Թուրքիային հանձնված Անիի, Արարատի, Կարսի և Սուրմալուի մասին է, այլև Ախալքալաֆի և Դարբանդի մասին... նաև Նախիջևանի, որը միշտ էլ Հայաստանի մասն է եղել»:

*Պատկեր, 19 օգոստոս 1936 թ. Գողված-Փոչեցրիվ է 1936 թ. Քաղվում լույս տեսած բրոշյուրից

Հին կոմունիստ կոսր չի ընկնում

Որպես «Սնար»... Լասվիայի կոմկուսի նախկին առաջնորդ Ալֆրեդ Ռուբիկը կալանքի տակ անգամ դաշտում է հունդի զգացումը: Այսօր իր հետևորդները արեցին հետևանքներ փորձի հետևանքները խորհրդարանական հանձնաժողովի ղեկավարը այցելելով ձերբակալվածին: Ռուբիկի «հունդը» արտահայտվեց նրա այն համոզմունքի մեջ, որ բանտում ինքն ամբողջով է օրական զոհվել կեսը կալանի չունի զալի ծննդով համար բուժուկայ հայթայթելու: Հանձնաժողովի ղեկավարի խոսքերով, Լասվիայի նախկին գլխավոր կոմունիստը, ինչպես նախկինում, իրեն խորհրդարանական է համարում: Չնայած նա զրկված է դասգամավորի մանդատից, սակայն հասկանում է, որ բաղաձայնությունն ունի խաղի իր կողմնակիցը, ուստի ենթադրում է բանտից դուրս գալուց հետո զբաղվել թիզներով, ոչ թե բաղաձայնությամբ:

«Նոր աշխարհակարգը» անգիջում է

Կիրակի օրը BBC ռադիոկայանը հաղորդեց, թե «Վաչինգտոն դոս» թերթը իր առաջին էջում հրատարակել է մի ընդարձակ փաստաթուղթ, ըստ որի ԱՄՆ-ը, Մեծ Բրիտանիան և Ֆրանսիան իրականացնում են համատեղ ծրագրեր մի ծրագիր, որը նույնպես ունի մասնակցությունը և Սադդամ Հուսեյնին զրկել իշխանությունից:

Թագավորի կյանքը բանկ արժե

Դարձյալ ըստ BBC ռադիոկայանի, Հոդոնանի Հուսեյնը թագավորը փախչելու դեմ բուժում է ստանում ԱՄՆ զինվորական հոսպիտալներից մեկում: Հուսեյնը թագավորի առողջական վիճակը ներկա դրությամբ կազմակերպողները նշում են, որ նրա մահից հետո իր կյանքը կհասնի իր նշանակությանը: Իր նշանակությանը հասնելու համար նրան անհրաժեշտ է լինի որ նրա մահից հետո ղեկավարված թագավորությունը Միջին Արևելքի ֆառաձայն թագավորություններից մեկը կդառնա: Այս դեպքում թագավորի կյանքը կհասնի իր նշանակությանը:

Աբխազիայից Սոչի է տեղափոխվել եւս 631 մարդ

Ինչպես հաղորդեցին «ԻՖ»-ին Ռուսաստանի ԼՂԾ մամուլի կենտրոնում, վերջին օրերի ընթացքում իրավիճակն արթնազանգուրդաբանական սահմանում «չի բարդացել»: Այդ ժամանակահատվածում ընդհարումների գոտուց Կրասնոդարի երկրամաս են ժամանել 631 մարդ: Մամուլի կենտրոնի սվայներով, սահմանակց գործողությունների ակտիվ Աբխազիայից էվակուացվել է 40075 մարդ, որից 33750-ը տուն են ուղարկվել: Սոչիի երկաթուղային կայարանի և օդանավակայանի ստասաններում են գտնվում ավելի քան 3 հազար մարդ:

Կազանում ինը մարդ ստանդարտ մահվան դասադարձվեց

Ստավիլազույն դասադարձի գերակառնության դասադարձվեց Կազանի 23-ամյա բնակիչ Անդրեյ Երազանովը: Թաթարստանի Գերագույն դատարանի դասական կոլեգիան նրան մեղադրեց ճանաչեց արդիվ 26-ին «Սվյազինֆորմ» թեմական ձեռնարկության կառույցի ղեկավարի վրա կատարած ավազակային հարձակման և ինը աբխազիացիների կանխամտածված սպանության համար: Երազանովի հանցանքի Դժիսի Կովալովը դասադարձվեց 8 արվա ազատազրկման ուժեղացված ռեժիմի զաղուրում:

Թուրքական կինոյի եւս մեկ հայ նշանավոր դերասան Նուրյար Թերզյան

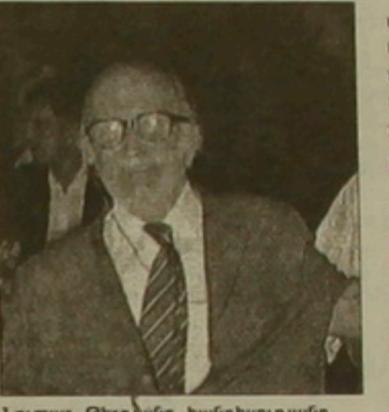
Վերջերս գրեթե բուրբական բովանդակությամբ բարձրի և կինոյի ճանաչված դերասանուհի Իրնա Թորո (Թորոյան) Բարաթայի մասին:

Այսօր ուզում են խոսել Թուրքական կինոյի մի այլ ճանաչված անվան Նուրյար Թերզյանի մասին, որին ոչ միայն իմ սերնդակիցները, այլ նաև մեզանից առաջվա սերունդներն են հաճույքով էկրաններում դիտում:

«Իր կարճ հասակով, չափավոր բնույթով, սակայն լայն ուսերով մարմնի վրա գեղեցիկ գոյություն ունի հայկական է: Հազարավոր մարդկանց բազմության մեջ Նուրյար բարբային կարելի է գտնել իր կարճավուն աչքերով, խորհրդավոր, բախժոտ և միևնույն ժամանակ խնդրող աչքերով», քրահայ արվեստագետների մասին տված մի հարցազրույցում ասել են առաջ ասում էր Սամբուլի բուրբ դերասաններից մեկը, Արդուկ Բոչյան:

Թուրք հասարակայնության մեջ առաջ կյանքում «մեծ եղբայր» իմաստով «աղբյուր» կան կրթական «արի» անվանը օգտագործվում է թե ասելով մեծ, թե հարգանքները մարդկանց հանդեպ: Իսկ «բարբ» ասում են ընդհանրապես հոգաբար և բարձր արժանիքներով օժտված մարդկանց: «Յեշիլյան»-ում, որը բուրբական կինոյի «Բողվեն» է, դերասանների ռեժիսորների, օպերատորների... բոլորի շուրջին անխառն միջև այսօր իրենք է «Նուրյար բարբային» անունը: Նուրյար Թերզյանին այս անվանը շատ է սազում, քանի որ նա մինչև այսօր նկարահանված հայ

դերասանի ֆիլմերում ստանձնել է փորձառու, լայնատես, հանդուրժող, համբերասար, հասկացող և ոչ կաղաղարված, ճկուն մտածելակերպի տեր մեծ հայրիկ, բժիշկ,

Նուրյար Թերզյանը հանդիսությունում

հայրիկ, ուսիկանադես, բժշկադես կան մեծ գործարանատեր դերեր:

70-ականների վերջերին, երբ հայ գինեյաները հայկական հարցը միջազգայնացնելու նույնատեղի աշխարհի սարքեր երկրներում զինված գործողություններ էին կատարում բուրբական դաշտանական ներկայացուցիչների դեմ, Սամբուլում որոշ բուրբեր անվանելու խոսք էին շարժում Նուրյար Թերզյանի և նրա մեծան հայրիկի հասցեին: Սակայն նրա ընկերները և երկրորդները դարձյալ բուրբեր, հասկ կերպով հասկացնում էին իրենց հայրենակիցներին, թե «Նուրյար բարբային նույնիսկ ամենաբարձր կերպով անհանգստացնել երբեք չի կարելի»:

Նուրյար Թերզյանը, բուրբ հայ

սարակությունում ճանաչվող այն բերք էր, որ «յան» չէր հանել իր ազգանունից՝ միշտ աղբյուրով ու խաղաղով Թուրքիայում և բուրբական կինոյում, հեռուստաֆիլմերում:

Հայ-բուրբ հարաբերությունների անհասկանալի ժամանակներում նույնիսկ, երբ էկրաններից հայտնվում էր Նուրյար Թերզյան անունը, այն թե բուրբերի, թե բուրբահայերի վրա դրական ազդեցություն էր գործում. առաջինները մեկ անգամ ևս կարծես գիտակցում էին, թե Թուրքիայի հայերից որքան չկա, մի տեսակ «դասադարձված են» միասին աղբյուր, երկրորդները կարծես ամեն անգամ ստույգ էին դնում իրենց գոյատևման ընթացքին, ոչ թե վերջակես:

Նուրյար Թերզյանի սկիզբը՝ սիկ. Արաբսիի հուղարկավորությունն են հիշում: Սամբուլի Բյուրբերը հայկական բաղամասի հայկական եկեղեցին լցվել էր բուրբական կինոյի ճանաչված դերասան, որոնք եկել էին կինոյում «Նուրյար բարբային» վիշտը:

Վերջերս «Միլիոն» թերթի օգոստոսի 16-ի համարում բուրբական կինոյի անվանը 35 արիներ ծառայած դերասան-դերասանուհիների դասվածքում ներառված են Նուրյար Թերզյանը և նրա մեծան հայրիկը:

Վերջերս «Միլիոն» թերթի օգոստոսի 16-ի համարում բուրբական կինոյի անվանը 35 արիներ ծառայած դերասան-դերասանուհիների դասվածքում ներառված են Նուրյար Թերզյանը և նրա մեծան հայրիկը: Արվեստագետները մեկիկ-մեկիկ թեմ են հրավիրվել, նրանց հետ կարճ զրույցներ են արվել, միմյանց մասին հիշողություն ու անկեղծներ են մասնակցել, և հոսնկայս ծափահարությունների արժանացել:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Հայկական մարզական ակումբներ Թուրքիայում

Թուրքիայում աղբյուր մեծ հայրենակցի, որը խմբագրության հյուրն էր և բաղաձայնական նկատառումներով չցանկացավ թերթում նշել իր անունը, դասամաճը կառավարող բուրբահայ համայնքի մարզական կյանքի հետ, կարծում են, կհետադարձ շատերին: Միայն Սամբուլում հայկական երկու ակումբ է գործում՝ «Շիշլի»-ն և «Տափսի»-ը: Երկուսն էլ հիմնադրվել են դեռևս 1890 թ., Առաջին համաշխարհային դասերազմի և Եղեռնի դասաճառով փակվել և կրկին վերաբացվել 1946 թ.:

Երկու ակումբներում էլ մեծ մասնակցություն էին վայելում բակետները, վոլեյբոլը, թեթև ասլեսիկան, շախմատ, ֆուտբոլը, ծանրամարտը, սակայն բոնցմարտի, հեծանվավազի ֆինանսական դժվարությունների դասաճառով մնացել են միայն խաղային մարզաձևերը: «Շիշլի»-ի ֆուտբոլիստներն այս արի նվաճել են Սամբուլի սիրողական լիգայի առաջնության չեմպիոնի կոչումը: Երկր արիներ «Տափսի»-ը որոշիտեղծով մարզական էր համարվում, սակայն չլիմացավ զբաղվելով դժվարություններին: «Շիշլի»-ի զբաղմունքը բակետբոլի և կանանց վոլեյբոլի փուները հանդես են գալիս Սամբուլի առաջին խմբի առաջնություններում: Երկու ակումբներն էլ շատ անվանի մարզիկներ են սվել: «Շիշլի»-ի ներկայացուցիչ Գրիգոր Զանբազյանը, որը հիմա բնակվում է Արզնիսիայում, Թուրքիայի հավաքականի կազմում 1948 թ. նվաճել

«Շիշլի» բակետբոլի երիտասարդական խումբը

վաճակների անդամ է, իսկ PTT քիմի հետ երկու արիվա համար 100 հազար դոլարի դայմանագիր է կնքել: Ըստ նրա մարզական բնագավառի հայ գործիչները: Թուրքիայի շախմատի ֆեդերացիայի հիմնադիրը մեծ հայրենակից Ժուրջ Զաֆր Օհանյանն է, որը երկար արիներ էլ է ֆեդերացիայի նախագահը և մրցավար է ևս մաշխարհային օլիմպիադաներում: Հարություն Խանյանը վոլեյբոլի միջազգային կարգի մրցավար է, մարզում էր «Էջգաջբաշը» հայ

նի քիմը: «Շիշլի» մարզականի նախագահն է որոշիտեղծով Արման Մանուկյանը, որը դասախոսում է Սամբուլի ամենահայտնի երկու համալսարաններից մեկի՝ նախկին ամերիկյան Արթուր Բոլեյի, ներկայիս Բոսթոնի համալսարանում: Կից Ալիս Մանուկյանը, Սամբուլի դեռևս օլիմպիայի և բալետի գործող միակ որոշիտեղծով բարձր ստորադաս-մեծերգուից է, որը Թուրքիայում և արտասահմանում հաճախ է հանդես գալիս հայկական երգերի կատարումով: Ալիս

Սերգեյ Բուրկան գայրացել է

Չողացակի աբխազի չեմպիոն ու սեկորդակիր Սերգեյ Բուրկան բարսելոնյան օլիմպիադայում «ստալվելուց» հետո մարզական շարժումը հանդես եկավ Իսպանիայի Պադոսա ֆառաձայն սեղի ունեցած թեթևասլեսիկական միջազգային մրցաճառում, որտեղ ոչ միայն 42 սանիմետրով առաջացավ 2-րդ տեղը գրաված Իգոր Պոստոլոպիցի (Ալմ-Աթա), այլև, հավասարի մնալով իր սկզբունքներին, աբխազի հերթական սեկորդն ավելացրեց մեկ սանիմետրով: Այն այժմ հավասար է 612 սմ-ի:

Հաճախ ասելով նաև ծածկած մարզասահների բարձրագույն նվաճումները, դա Սերգեյ Բուրկայի սահմանած աբխազի 31-րդ սեկորդն է: Առաջինը գրանցվել էր 1984 թ. հունվարի 15-ին, երբ այն ժամանակ դեռ մարզական լայն ցրանակներին իչ հայտնի սաղանդավոր ծողացակորդը Վիկտորի փոր մանեծում ցույց սվեց 581 սմ արդյունք: Ըստեր Բուրկային վեներան են անվանում, թեև նա դեռ 29 արիական չկա և ուժերի ծողակման ցրանում է: Դեռ 1984 թ.վաճակներ Բուրկան հայտարարել էր, որ իրեն ղաջկերացնում է 615-620 սմ բարձրությամբ վրա: Արդեն լուրեր են արածվել, թե Բուրկան մտադիր է մոտակա բնակություն հաստատել Գերմանիայում, սակայն նա այժմ դայմանագրով աբխազում է Բեռլինում և հայտարար

Մանուկյանի հետ արդեն ծանոթ են մեծ հանրապետության երաժշտասերները: Նա մտադիր է բարեգործական համերգներով կրկին այցելել Հայաստան:

«Շիշլի» և «Տափսի» ակումբներն իրենց սեփական դաշտներն ու մարզադրոցներն ունեն՝ որոնց ֆինանսավորումը կատարում են ակումբի անդամները, իսկ մրցումների ծախսերն իր վրա է վերցնում դեռևս յուրյանը:

«Շիշլի»-ն և «Տափսի»-ը օգտվում են նույն իրավունքներից, ինչ բուրբական ցանկացած ակումբ: ■

րել է, որ չի հրաժարվի դոնեցկյան գրանցումից: Արեմուսում Սերգեյ Բուրկային անվանում են «Պարոն մեկ սաթիմետր»: Նա աբխազի առաջավազողը և հեռացակորդ Կառ Լյուիսի դեմ, որը ստորի ճողիկով միլիոններ է դարձել, լավ է յուրացրել որոշիտեղծով ստորի բարբերը:

Բուրկան ավելի բարձր ցանկելու վիթխարի դասարան ունի: Մարզումների ժամանակ նա երբեմն ցանկում է 625 սմ-ից ավելի, բայց ամեն անգամ աբխազի սեկորդը բարելավում է ընդամենը մեկ սանիմետրով և գրաճող դնում մի կլոր գուճար: Այս անգամ էլ սեկորդը գերազանցվեց մեկ սանիմետրով, որի համար Բուրկան կատարեց 100 հազար դոլարից ոչ դավաճ: Եթե նրան ասեն, որ աբխազի սեկորդը 5 սանիմետրով բարելավելու դեղումն 625 անգամ ավելի կվճարվի, ադա կատարվի չի կարող, որ սեկորդը կկայանա: ■

Համակենսօրնացման ճամբարներ Հայաստանում

Վերջին շրջանում արդիական կան մամուլում սեղեկություններ են հայտնվում այն մասին, թե համաձայն Արդիական տաշտակների մասին նախարարության հակահեթախությունը սկսել է հայաստանում և Դարաբաղում հայաստանի կողմից են յոթ համակենսօրնացման ճամբարներ: Դրանք իբր գտնվում են Հայաստանի Լոյսերից և Կաղաքի և Գորիսի շրջանների սահմանում, ինչպես նաև Ասկանիայի և Սեփանակերտում:

Մինչդեռ, ինչպես հայտնեցին Հայաստանի տաշտակների մասին նախարարությունից և նախագահի ազգային անվտանգության գծով խորհրդական Ալոս Մանուչարյանի Կաղաքից, մասն սեղեկությունները տարազան Արդիականի

հարգական մեծնայի հնացած հերթական սերն են և նույնպես ունեն անվտանգությունը միջազգային համայնքում:

Ըստ երևույթին, Արդիականի շատ է դուր եկել մասն հարցերում անվտանգության «սերտ» կան» արքերակը, երբ ամբողջ աշխարհով մեկ շեփոկեց, թե իբր Մեծիկայում գոյություն ունեն համակենսօրնացման ճամբարներ: Երբեք հետագայում այդ ճամբարների գոյության փաստը հերքեցին հենց իրենք այդ յուրերը սարածողները, այնուամենայնիվ մասն յուրերը որոշակի դեր ունեցան: Արդիականը հայր ամ ամսը և հաջողությամբ փորձում է իրականացնել մայր արքերակը, իսկ մեզ մնում է միայն ակտուսալ, որ Հայաստան

նի համադասաստան գերաստանություններն այս անգամ մույնդեռ մնում են ստակ տաշտակների գերում որևէ տասաստան հայր չմեծարկելով և բավարարվելով միայն մասն յուրերի հերմամբ:

Ի դեպ, այն, որ Հայաստանի և Դարաբաղի սահմաններում համակենսօրնացման ճամբարների գոյություն մասին յուրերն ունեն հասակ նույնպես, անպարտապահ է նաև դրանց «սեղաբաշխումը»: Պարզ տարածարտությունը հույսում է, որ երբ մույնիսկ մասն համակենսօրնացման ճամբարներ իրոք գոյություն ունենային, դրանք կսեղաբաշխվեին ոչ թե սահմանամերձ շրջաններում, այլ համարտեսության խորում: Մինչդեռ, նշված շրջանները զամանալորեն համընկնում են Արդիականի հնարավոր լայնածավալ հարձակման առավել հավանական ուղղություններին:

Ա. Բ.

Հասասվեց Հայաստանի Բաղաբաղների մոր անձնագրի օրինակը

Հայաստանի կառավարությունը հասասեց համարտեսության Բաղաբաղների մոր անձնագրի օրինակը և անձնագրային համակարգի դուրսբերը:

Ինչպես հայտնում է կառավարության լրասվական կենտրոնը, մոր անձնագրերը, որոնց անցումը նախաստվում է իրականացնել 1993-95 թթ., կծեակերտվեն հայերեն և անգլերեն լեզուներով: Ազգությունը կնշվի միայն՝ անձնագրի սիրոց ցանկությամբ: Հայաստանում աղորդ, բայց Բաղաբաղություն չունեցող անձանց կհրկի համարտաստան փաստաթուղթ:

Հայաստանի Բաղաբաղների մոր անձնագրերը ուժի մեջ կլինեն արտասահմանում:

Արխագահայերի հոգսերով

Օգոստոսի 30-ից Արխագայում է գտնվում Հայաստանի խորհրդարանի տասվիրակությունը, որի գլխավոր նախագահ է սեղում ուսումնասիրել իննավարության հարյուր հազարանոց հայկական համայնքի իրավիճակը: Ինչպես հաղորդեց «ԻՖ»-ի թղթակիցը, հայ տասզամավորների և Արխագայի Գերագույն խորհրդի վրացական ֆրակցիայի ներկայացուցիչների միջև կայացած հանդիպման ժամանակ մեծաբանությամբ կարգավորման հարցերը: Պատվիրակությունը մտադիր է հանդիպել նաև Գուդաուսայում գտնվող Արխագայի ղեկավարության հետ:

Իրավադաստանը քիտախ

Օգոստոսի 29-ին, կեսգիցերին մոտ, Ուզբեկստանի մարդու իրավունների դաժանության ընկերության նախագահ Միխայիլ Արգինովի քննարանի մուտքի դռան մոտ ուներ է տայթեցվել: Այդ մասին «ԻՖ»-ին հայտնեցին Ուզբեկստանի «Բիրիկ» ազգային արժաման կենտրոնական խորհրդում: Ձարդուփուր է եղել մուտքի դուռը, ծխնիներից դուրս են եկել սենյակների դռները, փուրվել են աղակները: Բնակարանում հրդեհ է բռնկվել: Տուժել են հարևան բնակարանները, վնասվել է վերելակը: Ինը Մ. Արգինովը ստացել է թեթև այրվածներ և բերվածներ: «Բիրիկ»-ի սվալներով, վերջին քաջանում սա ուզբեկ հայտնի իրավադաստանի նկատմամբ կասարված արդեն բրորո մահափորձն է:

Սիտիվեփ փաստաթղթերով

Ուսաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեստանասուն են հանձնվել երկու քիտանացի Բաղաբաղների ճակատագրին վերաբերող սեղեկություններ: Նրանք անհիմն սեղեկությունների են բարկվել 1937 և 1949 թթ.: Այդ մասին հաղորդեց Ուսաստանի անվտանգության նախարարությունը, որը արտակարգ կարգի է փոխել այն օտարերկրյա Բաղաբաղների դեմ հարուցված արխիվային փրակական գործերը, որոնք աղորդի տասզվել են 30-40-ական թվականներին: Այդ ախտաստանի փրականցվում է 1991 թ. հոկտեմբերի 18-ին ընդունված «Քաղաքական սեղեկությունների գործերի վերականգնման մասին» օրենքի համաձայն:

Վարչադեստանը դաժանանկ

Տաղիկստանի նախագահ Ռահմոն Նաբիեզը դաժանությամբ ազատել է հանրադատության վարչադեստան Միրզոբեկին «Նրա խնդրանքի համաձայն, ղեկավարագրական ախտաստանի անցնելու կաղակցությամբ»: Նա նույնպես վերջին Գերմանիայում Տաղիկստանի գործերի ժամանակավոր հավասարմասար:

Նորերը տեղափոխվել են մեծ քաղաքների

Գոյություն ունի արդյոք «կովկասյան մաֆիա» Սանկտ-Պետերբուրգում

Օրերս Սանկտ-Պետերբուրգի Բաղաբաղների փակ նիստում քննարկվեց սեղեկական օմոնի «անդրկովկասյան համարտեսությունների քննարկների նկատմամբ կասարած անօրինականությունների» կաղակցությամբ սեղեկված իրավիճակը: Նիստում որոշվեց տաստասել և Բաղաբաղների կենտրոնները ներկայացնել ազգային Բաղաբաղականության և Բաղաբաղում ազգամիջյան հարաբերությունների հարցերը և, հնարավոր է, սեղեկել հասուկ այդ, հիմնահարցերով զբաղվող մարմին:

Քաղաքագրության հայտնեցին, որ օմոնականների մեջ ակնբնայն է «որոշակի նյարդայնություն» կաղակցված մի գիշերվա ընթացում երեք միլիցիաների սաղանդային հետ, ընդ որում, երեք դեղերում էլ կասկածվում են կովկասցիները: Պետերբուրգի շրջանային դասախազությունն այժմ քննություն է վարում մեստի երկու կայարանների մոտ «սարտային վաճառականներին», ինչպես նաև Նեկրաստվյան շուկայում առեւտրի օրենքները խախտողներին ցրելու օմոնի գործողությունների կաղակցությամբ:

Խորհրդակցությունում նշվեց, որ այս սարի փրակական տաստասխանափոխության երթարկված 10 հազար անձանցից միայն 600-ը Բաղաբաղի քննարկներն են: Այդ տասզատով Բաղաբաղի օրինադատի մասինները կարծում են, թե «չարժե» խոսել անգամ Բաղաբաղում գործող չեչեկական, կովկասյան կամ աղորդական կամ մաֆիայի մասին:

Այսօր Հայաստանը չի փնարկում վալյուսա մցնելու հարցը

Ինչպես «ԻՖ»-ի թղթակցին հայտարարեց Հայաստանի ֆինանսների նախարարության վալյուսային-ֆինանսական վարչության ղեկավար Մերուժան Միխայելյանը, այսօր սեփական վալյուսա մցնելու հարցը չի փնարկվում: Նրա կարծիքով, այն կմսցվի միայն, երբ Ռուսաստանը հրաժարվի օտարություն: Մ. Միխայելյանը նշեց, որ «եղեկելով սնեստության աղեսալի վիճակից, Հայաստանին ծեղեսու չէ դուրս գալ օտարություն»:

Մինչդեռ, Մ. Միխայելյանի խոսքերով, ազգային վալյուսա մցնելու մեխանիզմները «լրորեն մշակվում են»: Նախաստվում է բողարկել 1, 3, 5, 10, 25, 50, 100, 200 և 500-դրամ արժողությամբ բողարդում, ինչպես նաև 10, 20 և 50 լումա արժողությամբ մեսարդարում:

Հիմնադրվեց ՀՈԱԿ «Արմավիր» ակումբը

Օգոստոսի 29-ին Արմավիրում հիմնադրվեց Հայաստանի ռաժկավար ազգական կուսակցության «Արմավիր» ակումբը: Ակումբի վարչության առեւտրի ընթացից շրջանային խորհրդի տասզամավոր Չ. Մարգարյանը:

«Արմավիր» ակումբի հիմնադրմանը ներկա էին ՀՈԱԿ Հանրադատական վարչության նախագահ Ռուբեն Միրզայանյանը, փոխնախագահ Կարեն Կոստանյանը, վարչության անդամ, ՀՀ Գերագույն խորհրդի տասզամավոր Վարդան Պետոսյանը:

Կրասնոյարսկի հայերը դիմել են Ռուցկոյին Դարաբաղի հարցով

Ռուսաստանը իրավասու է ավելին անել Արդիականի Լեռնային Դարաբաղի և Հայաստանի նկատմամբ ազբեսիան դաղարեցնելու համար, կարծում է Կրասնոյարսկի հայ համայնքի նախագահ Վահրամ Էմբեսուզյանը: Այժմ նա գտնվում է Հայաստանում:

Վ. Էմբեսուզյանը նամակ է հղել Ռուսաստանի փոխնախագահ Ալեքսանդր Ռուցկոյին, որտեղ առաջարկել է «Ազատ Ռուսաստան» կուսակցության խորհրդին:

հերթական նիստում փնարկել իրադրությունը Լեռնային Դարաբաղում: Այդ խնդրանքը հիմնավորվում է նրանով, որ փոխնախագահի Կրասնոյարսկի կասարած այցի ժամանակ Բաղաբաղի հայկական համայնքը համոզվել է, որ Ռուցկոյը լավ է ըմբռնում Դարաբաղյան հիմնախարցը:

Ինքը Էմբեսուզյանը «Ազատ Ռուսաստան» կուսակցության շրջանային քաժամանուկի վարչության անդամ է:

ԳՐԱԳՆԱՍԿԱԿԱՆ
DIAGNOSTICA

Գլխի մեր բժշկական կենտրոններին, և Ձեր առողջությունը հուսալի ձեռներում կլինի:

Երեւան, Աջափնյակ, Մարգարյան փ. 6, հեռ. 35 01 58, 35 13 01
Քանախեռ, Ֆանարջյան փ. 55, հեռ. 28 75 24, Կենտրոն, Թումանյան փ. 23, հեռ. 53 85 81

Գյումրի, Շեղյինի փ. 54ա, հեռ. 3 60 72

Գորիս, Մաճոցի փ. 3, հեռ. 2 26 87

Սեփականակերտ, Մարտի փ. 6, հեռ. 4 10 06

Բժշկական ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ՄԻԱՎՈՐՈՒՄԸ

- Աղախում է հիվանդությունների ախտորոշման բարձրագույն մակարդակ:
- Աղախում է ձեր առողջությունը ողջ կյանքի ընթացքում:
- Միայն մեզ Դուք կարող եք դիմել քուր հիվանդությունների դեղերում և քուր բժշկական հարցերով, ևանի որ «ԳՐԱԳՆԱՍԿԱԿԱՆ» ոչ միայն միջազգային դասախազության համարտաստան լինում է, այլև անհրաժեշտության դեղերում Ձեր բուժօգնությունը կազմակերպում է համարտեսությունից դուրս կամ համարտաստան մասնագետներ է հրավիրում:
- Միայն մեզ մոտ Դուք կարող եք ստանալ Ձեր ախտորոշումը կամ աղախումը ձեր առողջությունը կայուն և ցածր գնով, անկախ ցույց սրվող բուժօգնության ծավալից և տեսականուց:
- Ձեր հարմարության համար մենք ախտորոշում ենք, ամեն օր (բացի կիրակի օրից), ժամը 8:30-ից մինչև 19:00, արաբ օրը մինչև 15:00:

Թուրքիայի մեջլիսի նախագահը Օզալին արգելում է խոսել մեջլիսի նախագահական ամբիոնից

Թուրքիայի մեջլիսի նախագահ Հյուսանեթթին Ֆինդոռուրը օգոստոսի 29-ին բուրական «Ինտերսպար» հեռուստակայանով ունեցած ելույթում հայտարարեց, թե «Այլևս Թուրքիայի հանրադատության նախագահ Թուրգուտ Օզալը մեջլիսում չի կարող ելույթ ունենալ մեջլիսի իր նախագահական ամբիոնից և խոսափողից, այլ, երբ նրա խոսելն անհրաժեշտ է, նա կարող է ելույթ ունենալ միայն ու միայն մեջլիսի կենտրոնական ամբիոնից ու խոսափողից, որ սեղից արտահայտվում են քուր տասզամավորները»:

Ֆինդոռուրը, տասսաստանելով լրագրողի հարցին, այս որոշումը տասճառաբանեց, ասելով, թե «1982 թվականից մինչև այսօր անցած 10 տարիները ժողովրդավարության սեփական շատ փայլուն չի կարելի որակել, ևանի որ այս շրջանում քուր

լական մեջլիսում զգացվում էր այն գիճվորական իշխանությունների ազդեցությունը, որոնք 1980 թ. բռնի իշխանության գլուխ էին անցել»: Նա ունեցելով իր խոսքը նա ասաց, «Այդ թվականներին հանրադատության նախագահները (խոսքը նախկին գիճվորական ու սեղեկներ 12-ի գիճվորական հեղաշրջման գլխավոր նախագահ Քենան Էլբեկի և Թուրգուտ Օզալի մասին է) մեջլիսում անօրինականորեն էին զբաղեցնում նախագահի ամբիոնը և խոսափողը, որոնց կողմից հոսնկայա իրեն էին լսում մեջլիսի նախագահը և իր սեղեկները, որը ժողովրդավարական սեփականից բացաճակադես ընդունելի չէ: Այլևս ժամանակն է եկել փոխել նաև այստիսի երևույթները»:

Ըմս նախական տայմանավոր

վածություն, այսօր, սեղեկների 1-ին Օզալը ղեկի խոսքը Թուրքիայի մեջլիսի արտակարգ նիստում, ուր ամենայն հավանականությամբ ղեկ է փնարկվի օգոստոսի 18-ին Թուրքիայի Երևալ Բաղաբաղի ՔԿԿ-ի գիճվորների և բուրական քանակայինների միջև արյունալի բախումների հարցը: Հիշեցնենք, որ օգոստոսի 18-ին Թուրքիայում, բացի «Ջուսուրիյեթ»-ից, մնացած համարյա քուր թերթերը «ՔԿԿ-ն Երևալի կուսակալության շենքը իր գիճվոր ուժերով շրջադասեց» և «1000 հոգիանոց ՔԿԿ-ի հայրուկները ղեկական շենքերի վրա են հարձակվում» վերնագրով սեղեկություններ էին տայգրել, և փրդել ու հայերով քնակեցված Բաղաբաղ շրջադասվել էր բուրական գորով:

«Քրդստանի ազգային ազատագրական ծակաս» ERNK-ի երողական գրասենյակից մեր ստացած լու

րերի համաձայն, քուր գիճվորները Երևալի փողոցներում, առանց կին, երեխա կամ սարեց մարդ գաճորչելու կրակում էին անգեճ քնակչության վրա: Կասկածելի անձանց սները ուրակոծվում ու ջարդուփշուր էին արվում ավերակ դարձնելով Բաղաբաղի շենքերի 70 տկոսը:

Թուրքիայի մեջլիսի նախագահը այս առթիվ ննադասեց հանրադատության նախագահին «ավելորդ ցուցադրական արարների ձեռնամուխ լինելու» ամբաստանությամբ, ևանի որ Թուրգուտ Օզալը Երևալի դեղերի կաղակցությամբ անտայսեղեկորեն արտակարգ նիստ էր հրավիրել ազգային անվտանգության խորհրդին ոչ թե Անկարայում, այլ Դիարբեկիում Թուրքիայի սահմաններում հավանականորեն փրդերի հղաչակելի Քրդստանի մայրաքաղաքում:

Ազգ

Հիմնադիր և հրատարակիչ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈՒ ԱԲԵՏԻՔԵԱՆ

Խմբագիր
ՅԱՆԵՏ ԳԱՍՊԻՐԵԱՆ

Տնօրեն ՍԱՐԳՍ ԿԱՐԱՍԵԱՆ

52.16.35 գլխ. խմբ.
58.18.41 խմբագիր
56.28.63 տնօրեն

Apple® Macintosh®
համակարգային արտաճեղ
«Ազգ» թերթ

Բ. Հ. Ա.